

Topada

De la infantesa, no en tinc cap bon record. No vull pas dir que, tots aquells anys, no hagués sentit mai felicitat o alegria. Només que el sofriment és totalitari: fa desaparèixer tot el que no entra en el seu sistema.

Al passadís van aparèixer dos nens, el primer, alt, pèl-roig, i l'altre, baix, encorbat. L'alt pèl-roig va escopir *Entoma això*.

El gargall em va baixar lentament per la cara, groc i espès, com els mocs sonors que obstrueixen la gola de les persones grans o de la gent malalta, d'una olor forta i nauseabunda. Les rialles agudes, estridents, dels dos nens *Mira com en té els morros plens, aquest fill de puta*. Em baixa de l'ull cap als llavis, fins a ficar-se'm a la boca. No m'atreveixo a eixugar-lo. Ho podria fer, només caldria que em fregués amb la màniga. Només caldria una fracció de segon, un gest minúscul per tal que el gargall no entrés en contacte amb els meus llavis, però no el faig, per por que s'ofenguin, per por que encara s'empipin més.

No m'imaginava que ho farien. La violència, tanmateix, no m'era desconeguda, al contrari. Sempre, des que tinc ús de raó, havia vist el meu pare borratxo barallar-se en sortir del bar amb altres homes borratxos, trencar-los el nas o les dents. Homes que havien mirat la mare amb massa insistència i el pare, sota els efectes de l'alcohol, que etzibava un *Per qui t'has pres per mirar la meva dona així, bord de merda*. La mare que mirava de calmar-lo *Tranquil, amor, calma't*, però inútilment. Els amics del pare, que en un moment donat ineluctablement acabaven ficant-s'hi, era la regla, era això també ser un amic de debò, *un bon col·lega*, ficar-se a la baralla per separar el meu pare i l'altre, la víctima de la seva trompa, que ja tenia la cara com un mapa. Veia el pare, quan una de les gates de casa havia parit, posar els gatets acabats de néixer en una bossa de plàstic del supermercat i amb la bossa picar contra un cantó de ciment fins que la bossa s'omplia de sang i es deixaven de sentir miols. L'havia vist degollar porcs al pati, beure la sang encara calenta que en treia per fer-ne botifarres (sang als llavis, al mentó, a la samarreta) *No hi ha res tan bo com aquesta sang, just acabada de sortir de la bèstia que la dinya*. Els crits del porc agonitzant quan el pare li seccionava la tràquea se sentien a tot el poble.

Jo tenia deu anys. Era nou a l'institut. Quan van aparèixer al passadís no els coneixia. N'ignorava fins i tot el nom, cosa gens freqüent en aquell petit centre educatiu de dos-cents alumnes escassos on tothom es coneixia de seguida. Avançaven a poc a poc, somreien, no desprenien cap mena d'agressivitat, de manera que d'entrada em vaig pensar que em venien a conèixer. Però per què els grans venien a parlar amb mi, que era nou? El pati funcionava igual que la

resta del món: els grans no es feien amb els petits. La meva mare ho deia quan parlava dels treballadors *Els petits no interessem a ningú, i menys que a ningú als de casa bona.*

Al passadís em van preguntar qui era, si era jo el *Bellegueule* de qui tothom parlava. Em van fer aquesta pregunta que després em vaig repetir, incansablement, mesos i anys:

Ets tu el marieta?

Pel sol fet de pronunciar-la, me la van deixar gravada per sempre com un estigma, aquestes marques que els grecs feien amb un ganivet o un ferro roent als cossos dels individus anormals, perillosos per a la comunitat. La impossibilitat de desfer-me'n. La primera impressió va ser de sorpresa, tot i que no era la primera vegada que em deien una cosa així. No t'acostumes mai als insults.

Un sentiment d'impotència, de pèrdua d'equilibri. Vaig somriure, i la paraula *marieta*, que em ressonava, que m'explotava dins del cap, em batejava dins meu al mateix ritme que el cor.

Era prim, devien considerar que la meva capacitat per defensar-me era minsa, quasi nul·la. A aquesta edat els pares sovint em deien *Esquelet* i el pare repetia sempre les mateixes bromes *Podries passar per darrere d'un cartell clavat a la paret sense desenganxar-lo.* Al poble, el pes era una qualitat valorada. El pare i els meus dos germans eren obesos, i unes quantes dones de la família, i era normal dir *Val més no deixar-se morir de gana, és un mal bo.*

(L'any següent, cansat dels sarcasmes de la família, vaig decidir engreixar-me. Quan sortia de l'escola, em comprava bosses de patates fregides amb els diners que demanava a la tia –els pares no haurien pogut donar-me'n– i me n'atipava. Jo, que fins aleshores m'havia negat a menjar els plats massa greixosos de la mare, precisament per por de tornar-me com el pare i els meus germans –cosa que a ella l'exasperava: *No et moriràs pas d'un mal de ventre*–, de cop vaig començar a engolir tot el que em trobava al davant, com aquests insectes que es desplacen en núvols i fan desaparèixer tot el paisatge. En un any em vaig engreixar vint quilos.)

Primer em van empènyer amb la punta dels dits, sense gaire brutalitat, encara rient, encara amb el gargall a la cara, després cada cop més fort, fins a fer-me picar amb el cap contra la paret. Jo no deia res. Un em va agafar els braços mentre l'altre em clavava puntades de peu, cada cop menys somrient, cada cop més seriós, amb una expressió cada cop més concentrada de ràbia, d'odi. Recordo els cops a la panxa, el mal en investir la paret de totxos amb el cap. És un element en el qual no es pensa, el mal, el cos que tot d'una pateix, masegat, ferit. Es pensa –davant d'aquest tipus d'escenes, vull dir: amb una mirada exterior– en la humiliació, en la incomprensió, en la por, però no es pensa en el mal.

Els cops al ventre em tallaven la respiració, m'ofegava. Obria la boca tant com podia per deixar penetrar l'oxigen, inflava el pit, però l'aire no volia entrar; la sensació que els pulmons de sobte se m'havien emplenat d'una saba compacta, de plom. Tot d'una els sentia pesants. El cos em tremolava, semblava que ja no fos meu, que no respongués a

la meva voluntat. Com un cos que envelleix i s'emancipa de l'esperit, que l'abandona, que es nega a obeir-lo. El cos que esdevé una càrrega.

Reien quan la cara se'm posava vermella per culpa de la falta d'oxigen (amb la naturalitat de les classes populars, la simplicitat de la pobra gent a qui li agrada riure, la *gent de vida*). Les llàgrimes em pujaven als ulls, mecànicament, la vista se m'enterbolia com passa quan t'ennuegues amb la saliva o amb un tros de menjar. Ells no sabien que era l'ofec, que em provocava les llàgrimes, s'imaginaven que plorava. S'impacientaven.

Vaig sentir el seu alè quan se'm van acostar, una olor de llet agra i d'animal mort. Les dents, igual que jo, probablement no se les havien rentat mai. Les mares del poble no donaven gaire importància a la higiene dental de les criatures. El dentista era car i la falta de diners sempre acabava transformant-se en una elecció. Les mares deien *De totes maneres a la vida hi ha coses més importants*. Ara encara pago amb dolors terribles, amb nits sense son, aquesta negligència de la meva família, de la meva classe social, i anys més tard, quan arribi a París, a l'Escola Normal, sentiré els companys que em pregunten *Però per què no et van portar a l'ortodontista els teus pares?* Mentides. Els respondré que els pares, intel·lectuals una mica massa bohemis, estaven tan capficats amb la meva formació literària que de vegades negligien la meva salut.

Al passadís l'alt pèl-roig i el baix encorbat cridaven. Els insults s'alternaven amb els cops, i el meu silenci, sempre.

Maripili, marieta, dat pel cul, efeminat, invertit, doneta, nena, dat pel sac, faldilletes, marica, cosó, papallona, femelleta, pipa, enagos o l'homosexual, el gai. De vegades ens creuàvem per l'escala plena d'alumnes, o en algun altre lloc, al mig del pati. No em podien atonyinar davant de tothom, no eren tan burros, els haurien pogut expulsar. Es conformaven amb un insult, només *marica* (o alguna altra cosa). Al voltant ningú s'hi fixava però tothom ho sentia. Suposo que tothom ho sentia perquè recordo els somriures de satisfacció que apareixien a la cara d'altres, al pati o al passadís, com el plaer de sentir l'alt pèl-roig i el petit encorbat fent justícia, dient el que tothom pensava fluix i xiuxiuejava en veure'm passar, quan jo sentia *Mira, és el Bellegueule, el nena.*

El pare

Hi ha el pare. El 1967, l'any que va néixer, les dones del poble encara no anaven a l'hospital. Parien a casa. Quan la seva mare el va posar al món, jeia al sofà impregnat de pols, de pèls de gossos i gats, de brutícia de les sabates sempre enfangades que ningú no es treu abans d'entrar a casa. Al poble hi ha carreteres, és clar, però també molts *camins de terra* que encara es fan servir, on els nens van a jugar, camins sense asfaltar, de terra i de pedres, que passen entre els camps, voreres de terra compactada que els dies de pluja es converteixen en una mena d'arenes move-disses.

Abans de l'institut, uns quants cops per setmana m'agradava anar amb bicicleta per aquests *camins de terra*. Lligava un trosset de cartró als radis de la bicicleta perquè quan pedalés fes soroll de moto.

El pare del meu pare bevia molt d'alcohol, pastís i vi en garrafa de cinc litres com beuen la majoria d'homes del poble. És alcohol que van a buscar a la botiga que a més fa

de bar i d'estanc, i també de fleca. S'hi pot anar a comprar a l'hora que sigui, només cal trucar a la porta dels amos. Que surten a servir.

El seu pare bevia molt d'alcohol i, quan anava torrat, pegava a la seva mare: tot d'una es girava cap a ella i la insultava, li tirava tots els objectes que tenia a l'abast, de vegades fins i tot la cadira, i després li pegava. El meu pare, massa petit, atrapat en el seu cos de nen escarransit, els mirava, impotent. Acumulava odi en silenci.

Tot això no m'ho deia. El meu pare no parlava, si més no d'aquestes coses. Se'n cuidava la meva mare, era la seva funció de dona.

Un matí –el meu pare tenia cinc anys–, el seu pare se'n va anar per sempre, sense avisar. M'ho va explicar l'àvia, que també transmetia les històries familiars (sempre la funció de la dona). Encara reia tants anys després, contenta, finalment, d'haver-se desfet del marit. *Un matí se'n va anar a treballar a la fàbrica i no va tornar a sopar, el vam esperar.* Era obrer a la fàbrica, era ell qui duia un sou a casa i, quan va desaparèixer, la família es va quedar sense peles, amb treballs per menjar amb sis o set fills.

El meu pare no ho va oblidar mai, davant meu deia *Aquell cabró malparit que ens va abandonar, que va deixar la meva mare sense res, al cul m'hi pixo.*

El dia que el pare del meu pare es va morir trenta-cinc anys després, érem a la sala, davant de la televisió, en família.

El meu pare va rebre una trucada de la seva germana, o de l'asil on el seu *progenitor* havia acabat els dies. Aquella persona al telèfon li va dir: *El teu –seu– pare ha mort aquest matí, d'un càncer, i sobretot per la fractura de*

maluc a conseqüència d'un accident, la ferida s'ha complicat, ho hem intentat tot però no l'hem pogut salvar. S'havia enfilat a un arbre per podar-lo i havia tallat la branca en què estava assegut. Els meus pares reien tan fort quan aquesta persona va dir això per telèfon que van necessitar una estona per recuperar l'alè. Tallar la branca en què estava assegut, l'imbècil, mira que se n'ha de ser, de burro. L'accident, el maluc trencat. Quan ho va saber, el pare va saltar d'alegria, va dir a la mare L'ha acabat dinyant, aquest porc. I també: Vaig a comprar una ampolla per celebrar-ho. Li faltaven pocs dies per fer quaranta anys i no l'havia vist mai tan content, deia que tindria dues coses per celebrar amb pocs dies de diferència, dues ocasions per agafar-la grossa. Vaig passar el vespre amb ells, somrient com una criatura que reproduïx l'estat en què veu els seus pares sense acabar de saber per què (els dies que la mare plorava també la imitava sense entendre per què: plorava i proud). Al pare, fins i tot se li va acudir comprar-me una soda i les galletes salades que em feien parar boig. No he sabut mai si patia, en silenci, si la notícia de la mort del seu pare el feia somriure com es pot somriure quan reps una escopinada a la cara.

El pare havia deixat d'estudiar de molt jove. Havia preferit els balls dels pobles de la rodalia i les baralles que indefectiblement els acompanyaven, les sortides en *mobylette* –aleshores en deien *petrolette*– fins als estanys, on es quedava uns quants dies pescant, les hores al garatge fent modificacions a la *mobylette*, trucant la màquina per fer-la més potent, més ràpida. De totes maneres, quan anava a l'institut gairebé sempre estava expulsat a causa de les provocacions als professors, els insults i les campanes.

Parlava molt de les baralles *Quan tenia quinze o setze anys era un paio dur, jo, no parava de barallar-me a l'institut o al ball i amb els companys agafàvem unes bones turques. Se'ns en fotia, ens divertíem, i és veritat, en aquell temps, si a la fàbrica em despatxaven, en trobava una altra, no era com ara.*

Era cert que havia deixat la formació professional de l'institut per agafar una feina d'obrer a la fàbrica del poble, on feien peces de llautó, com el seu pare, el seu avi i el seu besavi abans que ell.

Els nois durs del poble, que encarnaven tots els valors masculins tan celebrats, es negaven a doblegar-se a la disciplina escolar i per a ell era important haver estat un d'aquests durs. Quan el meu pare deia d'algun dels meus germans o cosins que era un *dur*, li notava l'admiració a la veu.

La mare un dia li va anunciar que estava prenyada. Era al començament dels anys noranta. Esperava un nen, jo, el seu primer fill. La mare ja en tenia dos d'un primer matrimoni, el meu germà i la meva germana grans, fills del seu primer marit, alcohòlic, mort d'una cirrosi hepàtica i localitzat al cap d'uns quants dies, a terra, amb el cos mig descompost i ple de cucs, especialment la galta, descomposta, que deixava a la vista l'os de la mandíbula, on s'agitaven les larves, un forat, allà mateix, de la mida del forat d'un camp de golf, al mig d'una cara cèria i groguenca. El meu pare va estar molt content. Al poble no era important només haver estat un paio dur, sinó també saber fer que els fills fossin durs. Un pare reforçava la seva identitat masculina per mitjà dels fills, als quals havia de transmetre els seus valors virils, i el meu pare pensava fer-ho, pensava convertir-me en un tio dur, hi anava el seu orgull d'home. Va decidir posar-me Eddy per les sèries americanes que mirava a la televisió

(sempre la televisió). Amb el cognom que em transmetia, Bellegueule,¹ i tot el passat del cognom, em diria, doncs, Eddy Bellegueule. Un nom de tio dur.

1. *Gueule*, que literalment vol dir 'boca o gola d'un animal', en llenguatge vulgar o d'argot significa 'cara' o 'morros'; per tant, el cognom Bellegueule voldria dir 'cara bonica'. (*N. de la t.*)